

PRAKTIJK

KATERN

Een kijkje in de gymzaal van...

Lars Kobes

Onderweg vanuit Groningen naar Raalte realiseer ik me dat mijn oud-collega deze route jarenlang reed. Wonen in Zwolle en werken in Groningen betekende dagelijks ruim 200 kilometer reizen. Eerst omdat zijn oude stageplek hem werk bood, later omdat het mbo hem zoveel kansen gaf. Zes jaar lang hield hij dit vol, tot hij besloot dichterbij zijn gezin te gaan werken. Nu, vier jaar later, is Lars Kobes docent en docent-onderzoeker in het mbo op Landstede in Raalte. Tijd om hem daar te spreken. | Tjeerd Beijleveldt

Wie ben je?

Op welke school geef je les?

Landstede MBO, locatie Raalte sinds vier jaar. Daarvoor Alfa-college, buurtsportcoach en vmbo. Inmiddels heb ik elf jaar leservaring.

Hoeveel uren geef je les?

Tien lessen per week, verdeeld over twee dagen en twee dagen practoraat. (Red; Een practoraat is een expertiseplatform binnen een mbo-instelling waar praktijkgericht onderzoek wordt uitgevoerd.)

Welke opleiding heb je gedaan?

Bachelor Commerciële Economie Hogeschool Utrecht en daarna opleiding ALO Groningen. Ik koos voor de ALO Groningen, omdat de commerciële wereld mij geen voldoening gaf. Dat was een fantastische opleiding. Eigenlijk was al vroeg in mijn jeugd duidelijk dat ik voor deze richting zou gaan. Soms lopen de paden niet altijd direct rechtdoor. Dat geeft kansen en mogelijkheden. Nu geniet ik van de breedte van het mbo: je bent nooit alleen maar vakdocent, maar altijd ook coach, opleider en nog heel veel meer.

Heb je andere taken binnen school?

Andere taken binnen school zijn mentor coach, docent-onderzoeker bij het practoraat Gezondheid, Sport en Bewegen. Binnen het practoraat zijn we bezig met het stimuleren en bevorderen van toekomstige gezondheid en welzijn van personeel en studenten. De tweede pijler is om beroeps-onderrwijs optimaal af te stemmen op de nieuwste maatschappelijke ontwikkelingen, zodat studenten goed worden voorbereid op het toekomstige beroep met de bijbehorende

eisen en verwachtingen ten aanzien van gezondheid en vitaliteit. Het onderzoek waaraan ik werk als docent-onderzoeker is het ontwikkelen van een duurzaam vitaliteitsprogramma voor studenten én medewerkers.

Lars op de padelbaan

Hoe zou je jezelf typeren als leraar?

Ik zou mijzelf typeren als coachend. Ik leg de regie zoveel mogelijk bij studenten. 'Afspraak is afspraak' vind ik belangrijk. Plezier staat voorop.

Wat is je favoriete plek in de school?

Favoriete plek is in de gymzaal. Daar waar studenten zelf de leiding nemen.

Visie op het vak**Wat is voor jou belangrijk in dit vak?**

Als docent in het mbo ben je van vele markten thuis. Natuurlijk is er ruimte en aandacht voor specialisten die zich focussen op een vakgebied. Toch zie je dat de meeste collega's een breed scala aan taken uitvoeren. Mbo-studenten staan vaak al met één been in de maatschappij: bijbanen, rijbewijs, relaties, zelfstandigheid en verantwoordelijkheden. Dat geeft een andere dynamiek in de klas.

In het mbo is de docent veel meer coach, begeleider en opleider richting beroep en volwassenheid. Relatie, motivatie en begeleiding zijn vaak net zo belangrijk als vak-inhoud. Tegelijkertijd is het mbo voor velen het laatste contact met school of onderwijs en dus ook de laatste kans voor het onderwijs om een verschil te maken.

Hoe heeft het vak zich ontwikkeld bij jou in de les?

Vanuit mijn achtergrond als sportdocent zie ik mijn vakgebied de afgelopen jaren sterk veranderen. Wij zijn opgeleid als sportleraren, om kinderen iets te leren, zeg maar lichamelijk op te voeden. Binnen het mbo is dat anders. Bewegen en sport is niet een doel op zich, maar vooral een middel dat gekoppeld wordt aan andere vaardigheden. Het gaat veel meer over vragen als: wie ben ik, wat wil ik, wat heb ik nodig en wat is mijn rol binnen de groep?

De praktijk van de LO-les**Wat is voor jouw leerlingen een favoriete activiteit?**

We praten in het mbo inmiddels al een tijdje over studenten. Het verschilt een beetje per opleiding wat de favoriete activiteit is. Je merkt dat er andere interesses zijn. Over het algemeen vinden studenten het prachtig om gewoon nog te spelen. Ze vertonen (gelukkig) vaak

Studenten geven elkaar les bij Sport & Spel

ook nog heel speels gedrag. Daar probeer je als docent op in te spelen. Om concrete voorbeelden te noemen. Ik kan met studenten pedagogisch werk een hele les 10 tellen in de rimboe spelen en met studenten ICT een racebaan ontwerpen voor Mario Kart.

Wat is voor jou een favoriete activiteit?

Voor mij is een activiteit geslaagd als ik merk, zie en voel dat studenten er plezier in hebben en dat er geleerd wordt. Ik ben er namelijk van overtuigd dat je in iedere activiteit een link kunt leggen naar een leeruitkomst en het kan combineren met plezier. Uiteraard probeer je daarin een balans te vinden tussen de nadruk te leggen op motorisch leren (aanbieden van een nieuwe activiteit), of het leren van andere skills zoals bewustwording van eigen communicatievaardigheden, of het nabootsen van een beroepssituatie zoals het leren van begeleiden van ouderen.

Welke betekenis hebben deze activiteiten voor leerlingen?

Je hoopt natuurlijk dat de betekenis en doelstellingen ook duidelijk zijn voor de studenten. Ik koppel het ook terug

tijdens, of na lessen om te verduidelijken wat ik heb gedaan. Zo hoop ik betekenisvolle lessen te kunnen aanbieden. Als het gewoon een les bewegen is, wat we gelukkig ook nog vaak genoeg doen, dan zien de studenten dat ook wel.

Wat is voor jou belangrijk in de omgang met leerlingen?

Het is voor mij belangrijk dat ze zich veilig voelen in de omgeving waarin de lessen plaatsvinden. Binnen in de zaal, op een externe locatie, maar ook buiten de zaal. Ik probeer te investeren in de pedagogische relatie met de studenten. Volgens mij is dat in het mbo essentieel. Ik werk vanuit een bepaalde mate van gelijkwaardigheid.

Hoe draag je dit uit in je lesgeven?

Je hebt te maken met jongvolwassenen die bepaalde vaardigheden moeten leren en fouten mogen maken. Daarover maken we afspraken met elkaar en daar mogen de studenten mij ook aan houden. Dat doe ik andersom ook. Ik probeer daar altijd 'voorspelbaar' in te zijn en niet ineens een totaal andere afslag te nemen. Tenzij de situatie daar om vraagt. Kortom, ik ben gewoon mezelf.

Iedere student krijgt de kans om vitaal en vaardig de school te verlaten

Hoe geven jullie beoordelingen?

Dat verschilt. Als er een bepaald product aan de lessen hangt, wordt de opdracht beoordeeld. Bij Sport&Spel bij pedagogisch werk ontwikkelen ze een eigen lessenportfolio voor verschillende doelgroepen en geven ze een les aan medestudenten. Bij Fit for Life gaat het om aanwezigheid en deelname. Dan krijgen de studenten een certificaat dat ze in hun burgerschapsportfolio moeten doen. Dit hebben we zelf als vakgroep zo besloten.

Wat probeer je in je lessen te vermijden, wat zijn jouw valkuilen?

Ik moet scherp blijven op de afspraken die we hebben gemaakt. Mijn valkuil is dat ik dat gedurende het jaar wat kan laten versoepelen. Daarnaast wil ik vanuit enthousiasme veel doen en proberen te realiseren. Dan moet ik proberen te vermijden dat ik de studenten te veel beloof en het vervolgens niet waarmaak. Dat doet ook wat met de geloofwaardigheid van jou als docent.

Gebruik je naslagwerken (tijdschriften, boeken, internetsites) voor je lessen?

Ik gebruik verschillende bronnen. Ik haal veel inspiratie uit wat ik zie in het land, uit gesprekken met collega's, maar ook door nieuwe materialen aan te kopen bij leveranciers waar ik niet eerder mee in aanraking ben geweest. Ook heb ik vorig jaar een certificaat behaald van het Athletic Skills Model. Dat is een model dat helpt om de doelgroep veelzijdiger te laten bewegen, wat weer leidt tot vaardigere bewegens en uiteindelijk meer plezier. Daarbij is het voor iedereen toepasbaar.

Van jong tot oud. Daar heb ik ook weer nieuwe inspiratie vandaan gehaald. Verder gebruik ik af en toe nog boeken. Wat ik persoonlijk ook een mooie ontwikkeling vind, is dat steeds meer collega's uit het land sociale media inzetten om te informeren. Dat kan ook een super interessante bron zijn. Zo probeer ik een beetje bij te blijven.

**Het vak binnen de school
Welke plaats heeft het vak binnen de school?**

Er zijn meerdere ontwikkeling gaande in vitaal mbo. Die ontwikkeling noem ik beroeps vitaliteit. Vijf, zes jaar geleden hadden we die term nog niet eens gehoord. Nu wordt het steeds meer een kapstok. Het gaat enerzijds over leefstijl en vitaliteit, maar we kijken ook naar wat iemand nodig heeft om een beroep op een vitale manier te kunnen uitoefenen. Dat gaat niet alleen over fysieke fitheid, maar ook over sociale en emotionele vaardigheden.

Werken jullie samen met andere vakken?

Samenwerking met andere vakken vraagt in het mbo om maatwerk. Ik werk met studenten van groen, dier, dienstverlening, onderwijs en ICT. De accenten en leerbehoeften liggen overal anders. De een sport nog volop, de ander is gestopt. Dan is het mooi als je iemand die afgehaakt is weer een klein beetje enthousiast kunt maken.

Vooraf in de sector zorg en welzijn betrekken we het werkveld er al heel sterk bij, andere sectoren blijven nog

achter. Deze sector heeft een en ander zelf al goed georganiseerd, is goed verenigd. Daar kunnen andere sectoren nog wel een voorbeeld aan nemen. Stageadressen denken mee over vitaliteit in het beroep en daardoor kunnen we een koppeling maken naar vakinhoud. Hier ligt een grote kans voor een vitaal mbo. Daar kunnen we veel kennis uithalen.

Welke naschoolse activiteiten doen jullie met de studenten?

Naast de lessen organiseer ik activiteiten buiten het vaste curriculum programma. Er ligt een keuzeprogramma voor alle eerstejaarsstudenten. De keuzes zijn breed, variërend van koken tot en met padel en fotografie tot en met kickboksen. Iedere student krijgt dit twee periodes lang aangeboden. Dit past in mijn brede visie van vitaliteit. Ook hebben we een vitaliteitskalender opgezet, zijn er sporttoernooien, is er een 'outdoor day' en een winterreis. Het sociale stuk is minstens zo belangrijk als het fysieke".

Toekomst**Hoe zie jij de toekomst in dit vak?**

Het vak in het mbo is niet vanzelfsprekend stevig verankerd. Het blijft fragiel. Het hangt af van keuzes van opleidingen of schoolleiders. Er is niet overal een sportdocent aanwezig. Je moet je vak blijven verdedigen en steeds laten zien wat de meerwaarde is. Dat houdt je scherp, maar vraagt ook diplomatieke vaardigheden.

Over de toekomst ben ik optimistisch. Vitaliteit en welzijn komen steeds hoger op de agenda. Dit is niet meer los te zien van elkaar. Scholen durven zich er meer aan te committeren. Mijn missie is nog steeds dezelfde als vier jaar geleden: dat iedere student die bij ons binnenkomt, de deur uitgaat als vitaal en vaardig mens. Daarnaast mogen de studenten weer gaan inzien dat bewegen ook gewoon leuk is. ●

Contact

t.beijleveldt@alfa-college.nl
lkobes@landstede.nl

Foto's

Lars Kobes

Kernwoorden

LO in mbo

Investeren in pedagogische relatie

